

Čís. 2721.

Majitel hotelu neručí dle §u 970 (§ 1316) obč. zák. za škodu, jež byla způsobena hostu tím, že zřízenec hotelu, jemuž host svěřil peníze ku podání na poštu, je zpronevěřil.

(Rozh. ze dne 13. června 1923, Rv I 153/23.)

Žalobce jako host v hotelu žalovaného odevzdal bez jeho vědomí a bez vědomí jeho lidí podomkovi hotelu 9315 Kč s příkazem, aby je na poště podal na složní lístek pro žalobcovu firmu, podomek však peníze zpronevěřil a uprchl. Žaloba na majitele hotelu o zaplacení 9315 Kč byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalobce dovolává se v první řadě §§ 970 a násl. a 1316 obč. zák. o ručení hostinských z ubytování hostů, leč neprávem, neboť z předpisů těch se jeho nárok, jak nižší soudy správně rozhodly, dovoditi nedá. Předpisy tyto slouží zcela jiné právní potřebě než na kterou poukazuje projednávaný případ. Přijímaje hosta do svého hostince (hotelu) vstupuje hostinský k němu v právní poměr, který ho zavazuje k opatrování a péči o věci, které host s sebou do jeho domu přináší, a zákon ukládá hostinskému zvýšené ručení v úvaze, že host, přicházející do hostince na byt, nemůže předem zkoumati, zda zařízení hostince a vlastnost osob tam ke službě ustanovených anebo službu vykonávajících dostatečně zaručuje bezpečnost věcí, jež host s sebou do hostince jako »domu otevřeného«, přístupného i jiným neznámým osobám s sebou přináší, a důsledkem toho musí spoléhati, že hostinský sám zařídil a opatřil vše, čeho k této bezpečnosti třeba, a že za to odpovídá. Hostinský ručí pak z každé škody, která se hostu na vnesených věcech udá, neprokáže-li, že nebyla způsobena ani jím ani jeho lidmi ani cizími osobami do domu přicházejícími nebo z něho odcházejícími (§ 970 obč. zák.). V dosah tohoto ručení dle §u 970 obč. zák. a obdobného ručení dle §u 1316 obč. zák. spadají tedy škody, které povstaly z příčin vztahujících se na opatrování vnesených věcí, jež hostinský ubytováním hosta přejímá, ručení to nevztahuje se však na škody, které udály se z jiných podnětů. Netřeba ani zkoumati, zda peníze, které žalobce podomkovi odevzdal, byly věci vnesenou či zda je žalobce bezprostředně před tím od jiných osob přijal, neboť škoda, již žalobce utrpěl zpronevěrou jich, nevzešla z příčiny opatrování, jež žalovanému jako ubytovateli náleželo, nýbrž z té příčiny, že žalobce peníze odevzdal podomkovi a to nikoli k uschování nebo do opatrování, nýbrž k vůli tomu, by je na poštovním úřadě podal. Úkon tento, jímž žalobce podomka za současného odevzdání peněz pověřil, nenáleží však již k souboru oněch povinností, jež hostinský přijetím hosta v příčině jeho věcí přejímá. Přijetím hosta do bytu bere z pravidla jen v opatrování jeho věcí do bytu vnesené, nestává se však obstaravatelem i ostatních jiných jeho záležitostí a potřeb, jež nespadají do rámce pouhého ubytování. Jako pouhý ubytovatel hostů není tedy ho-

stinský k tomu povinen, aby pro své hosty sám obstarával anebo za svého ručení svými lidmi obstarával různé vnější úkony, na př. výplatu nebo příjem peněz na poště, u bank, zákazníků a jiných pod. a v tom právě spočívá základní omyl žalobce, že nerozeznává mezi povinnostmi, plynoucími z pouhého ubytování, a zahrnuje v ně i jiné úkony shora naznačeného obstaravatelství, jež s oním právně nemá co činiti. Soudí-li dovolatel, že, není-li v hostinci portýrské lože, že podomek jest tím určen od hostinského k tomu, by pro hosty obstarával příkazy a služby diuhu právě uvedeného, je to závěr mylný. Je-li v jiném hotelu zařízení taková portýrská lože s tímto oborem působnosti, dává tím hotelier na jevo, že vůči hostům přejímá obstarávání takových úkonů; potom ale ručí nikoli z důvodu §u 970 obč. zák., nýbrž z této smlouvy a samozřejmě i za osoby, jichž ku splnění smlouvy té používá (§ 1313 a) obč. zák.). V tomto případě se však žalobce o to ani nepokusil, aby dokázal, že žalovaný se vůči svým hostům buď výslovně nebo nějakým veškerou pochybnost vylučujícím způsobem uvolil k obstarávání takovýchto příkazů a potřeb, tím méně, že by byl k tomu ustanovil svého podomka.

Hledí-li jenom pouhým úsudkem z toho, že v hostinci portýrské lože není, dovoditi, že tomu tak jest nebo býti musí, činí velmi odvážný závěr, jenž musí tím více překvapiti, když žalobce jako obchodník jest zajisté toho znalým, jakých opatrností se šetří ve všech oborech, kde jde o obraty peněžní. Ze zjištění nižších soudu ostatně vyplývá, že žalobce při odevzdání peněz na věc jinak nazíral, zkoumaj důvěryhodnost a poctivost podomka dotazem, zda mu s penězi neuteče. K těmto pochybnostem nebyl by měl důvodu, kdyby byl mohl počítati na bezvýhradné ručení žalovaného jako jeho zaměstnavatele. Věc je tedy jasná a nebylo by ani bývalo třeba zjišťovati dotazy u obchodní komory neb organizace cestujících, jaké zvyklosti v té příčině platí a pod., neboť zvyklosti ty samy o sobě nemají rozhodného významu, když je třeba přímého důkazu, že hostinský obstarání těchto dalších, pod zákonný pojem ubytování hostů nespádajících úkonů vůči hostům smluvně převzal. Nebylo tedy třeba zjišťovati okolnosti, které žalobce po této stránce přednesl. Právní názor předchozích soudů, že v projednávaném případě jde o soukromý příkaz žalobcův mimo provoz hotelu, t. j. mimo »ubytování hosta«, s nímž žalovaný neměl co činiti, nalézá plné a jasné odůvodnění již ve skutkové povaze případu a nepotřebuje zevrubnějšího odůvodnění, jehož žalobce postrádá. Z uvedeného vyplývá tedy, že žalobní nárok nelze s úspěchem odůvodniti ani z předpisů §§ 970 a násl. a §u 1316 obč. zák. ani z předpisu §u 1313 a) obč. zák. a zbývá řešiti otázku, zda jest žalobní nárok odůvodněn v §§ 1314 a 1315 obč. zák.

Ale i v tomto směru jest otázku tu řešiti zamítavě, neboť, ježto o nedostatku věcné způsobilosti (»zdatnosti«) podomka k obstarání příkazu řeči býti nemůže, povinnost žalovaného k náhradě byla by tu jen tenkrát, kdyby byl věděl o tom, že podomek jest osobou tak mravně diskvalifikovanou, tudíž »nebezpečnou«, jak bylo později zjištěno. V této příčině však zjistil odvolací soud, že žalovanému byl podomek doporučen jako člověk řádný. Z této příčiny neměl žalovaný důvodného podnětu, by pátral ještě zevrubněji po jeho mravní kvalitě a nelze mu také ani zaviněné opomenutí v tom směru přičísti. Ježto pak za jeho služby

u žalovaného nebylo nic zjištěno, co by nasvědčovalo jeho nebezpečnosti, nelze žalovanému z tohoto důvodu přičísti zavinění ani ve smyslu §§ 1314 a 1315 obč. zák. a není žalobní nárok ani po této stránce odůvodněn, důsledkem čehož není třeba ani zkoumati, pokud žalobce sám na utrpěné škodě vinu nese. Nelze konečně uznati ani na zavinění v dohledu, dovozované z toho, že žalovaný po podomkovi v den zpronevěry nepátral, ač prý mu musilo nápadno býti, že jest přes celý den nepřítomen. Především mohlo míti toto pátrání jen ten účel, aby nastalá již škoda byla včasným dopadením ještě pokud možno zamezena, a není jisto, zda by pátrání bylo tento příznivý výsledek přivodilo. Mimo to neučinil žalobce nikomu z lidí žalovaného sdělení, že podomkovi peníze svěřil a neměl tedy žalovaný příčiny, ba ani možnosti usuzovati, že nepřítomnost podomka souvisí se zpronevěrou peněz. Nelze tedy dovolání ani v tomto směru dáti za pravdu.

Čís. 2722.

Bolestné jest zděditelné pouze tehdy, bylo-li za života poškozeného buď smlouvou (smírem) uznáno nebo poškozeným soudně vymáháno.

Okolnost, že poškozený v trestním udání vyhradil si požadovati bolestné, číselně neurčené, nestačí.

(Rozh. ze dne 13. června 1923, Rv I 183/23.)

Barbora P-ová byla žalovanými stlučena a vytrpěla značné bolesti. Po její smrti žalovala pozostalost mimo jiné též o bolestné. *P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* žalobu zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v *d ů v o d e c h*: Co se týče nároku žalující pozostalosti na bolestné, důvody poukázati k tomu, že nárok na bolestné sám o sobě není zděditelným (§ 531 obč. zák.) a že ke vzniku nároku toho jest třeba, by poškozený sám bolestné žádal (§ 1325 obč. zák.). Tuto žádost musí poškozený vznést u soudu, jelikož bolestné jest zaplatiti dle zjištěných okolností a tyto mohou s právním účinkem jen soudem býti vyšetřeny, a k určitosti a přesnosti žádosti o bolestné jest třeba, aby je udal poškozený ve výši, číselně určené. Z toho se podává, že bolestné jest zděditelným, bylo-li již za života poškozeného buď smlouvou (smírem) uznáno nebo poškozeným soudně vymáháno (judikát čís. 204). *O d v o l a c í s o u d* rozsudek potvrdil. *D ů v o d y*: Nárok na bolestné dle §u 1325 obč. zák. jest osobním nárokem toho, kdo na těle byl poškozen, a nepřechází na dědice usmrceného, leda, že poškozený za živobytí o nem učinil s vinníkem narovnání, nebo nárok na soudě již uplatnil. Tohoto předpokladu však zde není, neboť k narovnání nedošlo. Žalobu na zaplacení bolestného Barbora P-ová na civilním soudě nepodala; v trestním řízení ovšem v původním oznámení, jež ještě za živobytí P-ové podáno bylo k soudu, nárok na bolestné byl nahrazen, nárok sám, číselně určitý, uplatněn byl však teprve při hlavním líčení dne 3. října 1921, kdy P-ová již byla mrtva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání z důvodu nižších soudu.